

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

תוכן עניינים

- א. נתנה במכתשת נפסלת בטבול יום.....1
- ב. המנחות מועלין בהן משהוקדשו.....2
- ג. קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלילה קדשו בכלי אין לא קדשו בכלי לא.....2
- ד. וכי קדושה שבהן להיכן הלכה ... לב בית דין מתנה עליהן אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהיו לדמיהן.....5
- ה. הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף ... דאמר לדמי עולה הא דאמר לדמי נסכים.....6
- ו. פר ושעיר של יום הכפורים ... וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתיהן ... ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין הטאת צבור מתה.....6
- ז. פרה נפדית על כל פסול שבה מתה תפדה נשחטה תפדה מצא אחרת נאה הימנה תפדה שחטה על גבי מערכתה אין לה פדייה עולמית ... דקדשי בדק הבית היא.....7
- ח. פרה מטמא טומאת אוכלין הואיל והיתה לה שעת הכושר.....9
- ט. וכי פודין את הקדשים להאכילן לכלבים.....9

דף יא.

א. נתנה במכתשת נפסלת בטבול יום

המכתשת כלי ששוחקים בו את הקטורת י"א¹ שהמכתשת כלי שרת היא, ולפיכך נתנה במכתשת נפסלת בטבול יום, שכיון שהמכתשת כלי שרת

¹ ע"י רש"י שבועות י ב ד"ה נימא ויא א ד"ה הואיל, ושם שכ"ה למסקנת הגמ'; תוס' שבועות שם ד"ה מכל מקום בתי' א, ועי' תוס' יומא מח א ד"ה מדפסיל וזבחים פח א ד"ה מדות, ועי' ריטב"א יומא שם בשם תוס'; עי' ר"ש משאנץ לתו"כ צו פ"א; עי' רמב"ם כהמ"ק פ"ב ה"ו; עי' ראב"ד תמיד פ"א; עי' תוס' הרא"ש שבועות שם ויומא שם; מאירי שקלים פ"ד; עי' שו"ת הרשב"א ח"א סי' לא וסי' תקפב; רא"ש בשמ"ק ערכין י ב אות יב בשם רבינו אלחנן; עי' רש"ם לירושלמי שקלים פ"ד ה"ג. והוא מחלוקת בירושלמי יומא פ"ה ה"א, ובשקלים פ"ד ה"ג ר' חונא בשם שמואל אמר: עשו אותה כלי שרת לקודש, וכן אמר ר' יוסי ב"ר חנינא שקטורת שפיטמוה בחול פסולה, ולדעתו המכתשת כלי שרת היא. ור' יוסה אמר שהבזך – המחטה ממנה היו חופנים את הקטורת של יום הכפורים – כלי חול הוא, וכל שכן המכתשת. ועי' רש"ם שקלים שם וקד"ע ופנ"מ יומא שם. ועי' קה"י שבועות סי' ח שאף לד' ריב"ח אי"צ שתהא המכתשת כ"ש, ולא פסל אלא קטורת שנתפטמה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

היא², מתקדשת בה הקטורת קדושת הגוף. וי"א³ שהמכתשת אינה כלי שרת, שהרי אין משרתים בה בקודש, ועוד⁴, שאם היתה המכתשת כלי שרת, היתה נפסלת ביוצא מחוץ לעזרה, ומה שאם נתנה במכתשת נפסלת היא בטבול יום, אין זה משום שנתקדשה במכתשת, אלא משום שנתקדשה מחמת דיבורו, שכיון שאמר יהא זה קטורת, והרי היא כבר ראויה להקטרה, הרי הוא מקדשה קדושת הגוף, או שנפסלת היא בטבול יום אף בלא קדושת כלי, שכן חמורה היא שעבודתה בהיכל⁵.

ב. המנחות מועלין בהן משהוקדשו

המנחות מועלין⁶ בהן משהוקדשו אף על פי שעדיין לא נתקדשו בכלי שרת עד שיקטיר הקומץ, קרב הקומץ הותרו השירים באכילה.

ג. קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה קדשו בכלי אין לא קדשו בכלי לא

בכלי חולין, ובר' שמואל כ' שאין המכתשת חשובה כ"ש אלא מדרבנן, רש"ם שקלים שם. ועי' ר' יוחנן בירושלמי יומא שם ושקלים שם ה"ג וה"ד שהמקדיש נכסיו והיתה בהם קטורת תנתן לאומנין בשכרן, ועי' רש"ם שקלים שם שכ' בדעתו שהמכתשת אינה כ"ש, ועי' ברייתות ו א. ועי' שפי' שזהו ספיקו של רחב"א בירושלמי שם אם עושים כ"ש מותר הקטורת, שאם המכתשת כ"ש היא, נתקדשה הקטורת קדוה"ג ודינה כמותר נסכים שעושים מהם כ"ש, ואם המכתשת לאו כ"ש היא, אין דין מותר הקטורת כמותר נסכים

² ואותה שאמרו במכתשת שהיתה מימות משה שנפגמה והביאו אומנים ותיקנוה, אף על פי שכלי שרת שנשברו אין מתקנים אותם לפי שאין עניות במקום עשירות, הרי זה לפי שהמכתשת של משה שונה משאר כלים, שהיתה מפטמת ביותר, ואי אפשר היה למצוא חדשה טובה כמותה, או לפי שאין איסור לתקן כלי שרת אלא אם כן אינם עושים מעין מלאכתם כשנפגמו, שבאופן זה נחשב תיקונם דרך עניות, אבל המכתשת, אף כשנפגמה היתה עושה מעין מלאכתה, ולפיכך מותר היה לתקנה. מל"מ כהמ"ק פ"א הי"ד

³ תוס' שבועות שם בשם י"מ; תוס' הרא"ש שבועות שם בתי' א; ריטב"א שבועות י ב. ועי' מל"מ כהמ"ק פ"א הי"ד וקה"ע לירושלמי יומא פ"ה ה"א שתמהו מד' שמואל וריב"ח בירושלמי שם שהמכתשת כ"ש, ועי' מש"כ המגיה בהגהות הלבוש לזבחים פה א ושו"ת חבלים בנעמים ח"א סי' כא ושו"ת דברי חיים השממות סי' כה וקה"י שבועות סי' ח שיישבו.

⁴ ריטב"א שם

⁵ תוס' הרא"ש שבועות יא א. ועי' תוס' יומא מה א ד"ה מדרפסיל ותו"י שם ותוס' הרא"ש יומא שם בתי' א, שאין הקטורת מתקדשת במכתשת להיפסל בטבול יום אלא מדרבנן. וריטב"א משמשע שהוא לפי שכשניתנת במכתשת נכנסת היא בזיקת קטורת, שאף על פי שהמכתשת אינה כלי שרת, מכל מקום מתקדשת בה הקטורת על ידי שנעשית לקטורת.

⁶ רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

אסור⁷ לטמא את הקדשים או לסבב להם טומאה שהרי פוסלן, והמטמא את הקדשים אינו לוקה⁸.

אדם טהור שאכל כזית מקדשים שנטמאו לוקה⁹. שנאמר, (ויקרא ז פסוק יט) וְהַפֶּשֶׁר אֲשֶׁר יֵנַע בְּכָל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל לֹא יֵאָכֵל¹⁰. ואפילו האוכל כזית מלבונת המנחה שנטמאת אחר שנתקדשה בכלי לוקה, שגם היא חלק מחלקי הקרבן¹¹,

אינו חייב¹² ברת על קדש שיש לו מתירין עד שיאכל ממנו אחר שקרבו מתיריו, אבל אם אכל את הבשר קודם זריקת הדם אינו לוקה משום טמא שאכל את הקדש, זה הכלל כל שיש לו מתירין אין חייבין עליו משום פגול או משום נותר או משום טמא עד שיקרבו מתיריו כהלכתן¹³, וכל שאין לו מתירין כיון שקדש בכלי חייבין עליו משום טומאה.

⁷ רמב"ם פי"ח מהל' פסולי המוקדשין הי"ב

⁸ והוא פלוגתא בזבחים ל"ג ע"ב, ר' יוחנן סובר דאינו לוקה וריש לקיש סבר דלוקה, ורבי יוחנן וריש לקיש הלכה כרבי יוחנן. ועיין לחם משנה פי"ט מסנהדרין ה"א הקשה על הר"מ שפוסק כאן הי"ג כריש לקיש דאזהרת האוכל קדשים בטומאת הגוף הוא מפסוק (ויקרא י"ב, ד') בכל קודש לא תגע, ובגמ' פרק אלו הן הלוקין (דף י"ד ב) וכן בזבחים פרק כל הפסולין (דף ל"ה) מוכח דהא בהא תליא דריש לקיש שסובר דהאזהרה לטמא שאכל קדשים מבכל קדש לא תגע, סובר דלוקה משום דקרא איירי בכל קדשים, ומדאפקיה בלשון נגיעה אזהרה לנגיעה דקדשים, ומדאיתקש למקדש הוי אזהרה לאכילה ומש"ה לקי משום בכל קדש לא תגע. אבל לר' יוחנן דלא מפיק לאזהרה לטמא שאכל קדשים מהבא אלא מוקי ליה לתרומה לא לקי במטמא קדשים, משום דקרא דבכל קדש לא איירי בשאר קדשים, וא"כ איך כתב הר"מ כאן הי"ב דאין לוקין, כדעת ר' יוחנן שם מבואר דתלוי זה בזה, ועי"ש מה שתירץ.

⁹ ועיין במנחת חינוך שם אות ב שהאריך לבאר אמאי אינו לוקה, משום הלאו הנאמר במעשר שני על אכילתו בטומאה וכ"ש לקדשים שיהיה חייב, ואע"ג שאין מזהירין מן הדין הבא מזהירין מן הדין עי"ש הטעם. ועי"ש האריך ביישוב דבר זה, וכן בביתאור הטעם שאינו לוקה משום לא תאכל כל תועבה.

¹⁰ ואע"פ שכתוב זה נאמר בקרבן מלואים, הוא הדין לשאר הקרבנות.

¹¹ שם וחינוך מצוה קמה

¹² שם הלכה טז

¹³ לפיכך אינו לוקה מדאורייתא על קדש שיש לו מתירין עד שיאכל ממנו אחר שקרבו מתיריו ויותר לאכילת טהורים, כגון גבי קרבנות בעלי חיים שמתיריו הוא זריקת הדם ומנחות הקומץ והלבונה מתירין השירים לכהנים, ושני כבשי עזרת מתירין שתי הלחם לכהנים, וכן שני בזיכי לבונה מתירין לחם הפנים לכהנים. אבל אם אכל את הבשר קודם זריקת הדם או המנחה קודם שיקריב הקומץ והלבונה, וכיו"ב אינו לוקה משום טמא. זה הכלל, כל שיש לו מתירין אין חייבין עליו משום טמא עד שיקרבו מתיריו כהלכתן, וכל שאין לו מתירין כיון שקדש בכלי חייבין עליו משום טומאה. רמב"ם שם הט"ז וה"ז. ליקוטי הלכות מעילה ז ע"א בדפו"י תורת הקדשים אות יח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

אחד¹⁴ קדשים שנטמאו לפני כפרה או לאחר כפרה, בין שנטמאו באב הטומאה או בולד הטומאה של דברי תורה. אבל אם נטמאו בטומאות¹⁵ של דבריהם אינו לוקה על אכילתן, אבל מכין אותו מכת מרדות.

ואינו לוקה אלא האוכל אחר זריקת דמים, אבל אם אכל קודם זריקה אינו לוקה משום אוכל קודש טמא, אבל מכין אותו מכת מרדות.

אע"ג¹⁶ שדברים שאין להם מתירין כגון בשר חמאות הנשרפות ומנחות הנשרפות¹⁷ אין חייבין עליהן משום פגול, חייבין עליהם משום טמא אחר שיקדשו בכלי שהוא מכשירן לאכילה האמורה בהם¹⁸. וכן המתירין עצמן כגון הקומץ והיין אע"פ שאין חייבין עליהם משום פגול, חייבין עליהן משום וטמא, חוץ מן הדם שאין חייבין עליו משום טומאה לעולם¹⁹.

הסולת והיין²⁰ והשמן והלבונה והעופות והעצים וכלי שרת²¹ שנפסלו או שנטמאו אין פודין אותן שנאמר והעמיד והעריך, כל שישנו בהעמדה נערך ואלו אינן בכלל העמדה, לפיכך אין נפדין לעולם.

בד"א בשנפסלו או שנטמאו אחר שנתקדשו בכלי שרת אבל קודם שיתקדשו בכלי אם נטמאו או נפסלו פודין אותן, אבל טהורין אף על פי שעדיין לא

¹⁴ שם

¹⁵ ועיין מנחת חינוך שם אות ד שחקר על איזה טומאה לוקה, אם דוקא על ראשון ושני או גם על שלישי ורביעי ואכמ"ל.

¹⁶ רמב"ם שם הי"ז וה"ח, ומנחת חינוך שם אות ז.

¹⁷ כגון מנחת כהנים וכהן משיח ונסכים. (רש"י זבחים מה ע"ב ד"ה יש לו מתירים).

¹⁸ רש"י זבחים שם.

¹⁹ ובלאו הכי אין דם קדשים מקבל טומאה כלל, עיין ר"מ שם פ"א ה"ו ובפ"י מטומאת אוכלין ה"ז. (מנחת חינוך שם אות ה).

²⁰ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ו הלכה ד – ה

²¹ וא"כ כיון דהכל תלוי בקידוש כלי א"כ למה בריש פרק המנחות והנסכים חילקו בין מנחות ונסכים שנטמאו קודם קידוש כלי לאחר קידוש כלי דקודם קידוש יש להם פדיון ואחר קידוש לא ובסיפא דמתני' גבי עופות עצים ולבונה וכלי שרת כתבו סתם אין להם פדיון והיה להם לחלק בעצים ולבונה בין קודם קידוש לאחר קידוש וליתנינחו ברישא. לח"מ שם בבר מצאתי תירוץ נכון בתוס' יום טוב שם ד"ה והעצים וכו' שלכן חלקן המשנה משום דהמנחות והנסכים מקבלין טומאה קודם שנתקדשו בכלי שרת משא"כ הנך דלא מקבלי טומאה כל זמן שלא נתקדשו בכלי וכיון דבמשנה נאמר שנטמאו ע"כ מיירי שנתקדשו בכלי משא"כ רבינו דכולל ג"כ פסול אחרינא בהדי טומאה לכן כתב החלוקה הזאת על כלם יעו"ש היטיב ונכון הוא. ועיין היטיב בתוס' מנחות שם ד"ה אף על גב וכו' יעו"ש היטיב שכתבו ד"ל דקודם שנתקדשו בכלי שרת מקבלין טומאה מדרבנן ואח"כ מקבלין טומאה מדאורייתא יעו"ש היטיב. הר המוריה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

קדשו בכלי אין פודין אותן חוץ ממנחת חוטא שנאמר בה מחטאתו על חטאתו לומר שמביא חטאתו מדמי חטאתו, לפיכך קודם שתתקדש בכלי שרת הרי היא בקדושת דמים ופודין אותה אף על פי שהיא טהורה.

ד. וכי קדושה שבהן להיכן הלכה ... לב בית דין מתנה עליהן אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהיו לדמיהן

כבר התבאר לעיל דף י: שמותר הקטרת²², משיגיע ראש חדש ניסן מחללין אותו על שכר האומנין²³,

כגון שמפרישין²⁴ מתרומת הלשכה שכר עבור האומנין של בית אבטינס, שעושין הקטרת שהיו חייבין להן מעות עבור עבודתן. וכשיצאו המעות לחולין מחללין מותר הקטרת על מעות אלו מדעת האומנין²⁵, וחוזרין המעות לקדושה, והקטרת יוצא לחולין וי"א²⁶ שמלוין מעות חולין ומחלל הקטרת עליהן, ונותן הקטרת לבית אבטינס בחובן וכיון שלוו לצורך השקלים, פורעין אותה מתרומת הלשכה.

ואף על גב דקדוש קדושת הגוף כיון שלא הוצרכו לצבור אפשר לפדותו שלב בית דין מתנה עליהם. וחוזרין מעות השכר לקיץ המזבח²⁷ ונוטלין האומנין²⁸ מותר הקטרת בשכרן.

²² רמב"ם הלכות שקלים פרק ד הלכה יב

²³ ואף על גב דהקדש שוה מנה שחללו על שוה פרוטה מחולל אין לעשות כן לכתחלה. תפא"י וכ"ה במעילה י"ד ב

²⁴ רבנו בפיה"מ בשקלים וכ"כ רש"י

²⁵ משנה למלך

²⁶ רמב"ן ורשב"א וריטב"א וחי' הר"ן בשבועות י' ב' וכ"נ בפ"י רבנו משולם

²⁷ כדין מותר הלשכה בה"ט ואינו חוזר לשקלים של שנה החדשה שהרי לא באו עתה משל צבור משנה זו.

²⁸ בית אבטינס שעושין את הקטרת

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

וחוזרין ולוקחין את הקטרת מהן²⁹ מתרומה חדשה כדי להקריבה ממעות תרומה חדשה, ואם אין להן תרומה חדשה מקטירין אותה מתרומה ישנה³⁰. שאין תרומה חדשה לעיכובא אלא למצוה לכתחלה.

ה. הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף ... דאמר לדמי עולה הא דאמר לדמי נסכים

המקדיש³¹ בהמה תמימה לדמיה הרי זו נתקדש גופה, כיצד האומר דמי בהמה זו הקדש למזבח היא עצמה תקרב.

לפיכך האומר³² דמי בהמה זו עולה או הרי זו לעולה, אם היתה ראויה ליקרב עולה נתקדשה קדושת הגוף והיא עצמה תקרב עולה, ואם אינה ראויה תמכר ויביא בדמיה עולה.

הקדיש בהמה³³ ועוף למזבח קדושת דמים כגון שאמר דמי בהמה זו לנסכים ודמי בן יונה זה לשלמים הרי הן כקדשי בדק הבית ומועלין בחלבן ובביציהן כמו שיתבאר.

דף יא:

ו. פר ושעיר של יום הכפורים ... וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתיהן ... ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה

²⁹ אבל אין להשאירה בידיהם ולעשות קטרת חדשה כנ"ל בהי"א דכיון דקטרת דמיה יקרין ועשו אותה בקדושה אין ראוי שתשאר חולין ויפסידה עה"ש בהלכה הקודמת ועי' רשב"א וריטב"א בשבועות שם ואולי עובר גם על במתכונתה לא תעשו אם יריח בה עתה אף על גב שעשאה בהיתר וצ"ע. שקל הקודש שם בציון ההלכה ס"ק קנט

³⁰ בר"ח ניסן ממתניין אם קדשו את החדש ביום הראשון באה מתרומה חדשה ואם לא קידשו באה מתרומה ישנה. תוס' רעק"א בשם הירושלמי

³¹ רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק ה הלכה יד

³² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טו הלכה ה

³³ רמב"ם הלכות מעילה פרק ג הלכה יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

כבר התבאר במסכת יומא דף נ. ודף סה. שפר³⁴ ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן, ולא הספיק להקריבן עד שנמצאו הראשונים, וכן שעירי ע"ז כלומר כשהורו בי"ד בשגגה לעבוד ע"ז, שאבדו והפריש אחרים תחתיהן, ולא הספיק להקריבן עד שנמצאו הראשונים, ירעו עד שיפול בהן מום וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה לקיץ המזבח והיא הקרויה נדבת צבור ובאה מכל אותן שנאמר עליהם ירעו עד שיסתאבו לקיץ המזבח והיא הקרויה נדבת צבור ובאה מכל אותן שנאמר עליהם ירעו עד שיסתאבו.

ואם כבר קרבו השניים ירעו הראשונים עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה, שאין חטאת הצבור מתה³⁵, ולמה לא יקרבו עצמן נדבה שהרי זכרים הם, ויכולים להקרב עולות³⁶. גזרה לאחר כפרה משום לפני כפרה.

**ז. פרה נפדית על כל פסול שבה מתה תפדה נשחטה תפדה
מצא אחרת נאה הימנה תפדה שחטה על גבי מערכתה אין
לה פדייה עולמית ... דקדשי בדק הבית היא**

³⁴ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ד הלכה ב

³⁵ קצת צ"ע אמאי קרי ליה חטאת צבור הא בעבודת יוה"כ ה"נ חשיב ליה חטאת שותפים. ואפשר דכ"ל ותני כיון דאיירי אף בשעיר ושעיר ודאי הוי דציבור וכיון שאין נ"מ לענין זה בין דרבים לבין דציבור כתב לפי הרוב.

³⁶ שחטאת יחיד אינה יכולה להקרב עולה שהרי נקבה היא ואין עלוה נקבה, ואי אפשר להורידה להקריבה לשלמים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

פרה שנולד³⁷ בה פיסול תפדה, אפילו בלא מום קבוע³⁸, וכן אם מתה תפדה מפני עורה³⁹, אבל לא להאכיל בשרה לכלבים⁴⁰.

נשחטה לשם חולין תפדה⁴¹ ואינה מכפרת⁴², נשחטה כראוי על גב מערכתה של עצים בהכשר בהר המושחה ובמקום הברוק לה לקבר התהום⁴³, אין לה פדיון עולמית⁴⁴.

לקחו פרה ומצאו אחרת נאה ממנה ה"ז תפדה שלא במום⁴⁵.

³⁷ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק א הלכה ח – י

³⁸ ואף על גב דבעינן העמדה והערכה. אמנם בפרה מפני שדמיה יקרין לב ב"ד מתנה עליהן מתחלה שאם לא תעלה כהונן לא חלה ההקדש וביכולתן לפדות. ערוך השולחן העתיד הלכות פרה אדומה סימן נה סעיף ב אולם במאירי כתב שתפדה בהעמדה ובהערכה.

³⁹ מש"כ הרמב"ם תפדה "מפני" עורה, משמע לכאן דלכך תפדה כולה, משום דעור לחוד אי אפשר לפדות ולכך צריך לפדותה כולה, אולם צ"ע טעמא מאי אי אפשר לפדות העור לחוד, ואין לומר, דאי אפשר לפדות העור לחוד, משום דתתפשט שוב קדושת הבשר על העור דהרי קיי"ל פרה קדשי בדק הבית היא, ובחולין דף קל"ה אמרי' דבקדשי בדק הבית לא אמרי' פשטה, וצ"ל דאין כונת הרמב"ם דדין הפדי' הוא מפני עורה אלא דאיכא מציאות פדי' מפני עורה, והיינו דכיון שיש דין פדיון על העור ממילא אפשר לפדות גוף הפרה. אבן ישראל שם. אולם בערוה"ש שם כתב שמשום עורה, כלומר דהבשר יקבר והעור תמכר. ומפורש הוא במאירי תפדה להנאת עורה ובשרה יקבר שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים

⁴⁰ יש בזה שאלה למה אין מאכילין את הבשר לכלבים הא כיון דמסקינן שם דלב ב"ד מתנה עליה הרי היא כחולין נמורים ומותר להאכילן לכלבים, די"ל דמ"מ מכוער הדבר להאכיל לכלבים דבר שנקרא שם קדושה עליו. ואף על גב דבבכור שנמטרף אמרינן בזבחים [ק"ז ב] דקוברין אותו עם עורו לפי שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, זהו משום דבקדשים אסור הפדייה מן התורה אבל פרה דקדשי בדק הבית היא איסור הפדייה רק מדרבנן [תוס' שם] כדמוכח בפסחים [כ"ט א] ע"ש. ועוד דכאן לב ב"ד מתנה ובבכור לא שייך תנאי. ערוה"ש העתיד שם ד

⁴¹ פירש"י נשחטה תפדה שנשחטה חוץ למקומה ורבינו מפרש נשחטה לשם חולין. כס"מ. וק"ק לפירוש זה דכיון דאשמעינן דמתה תפדה מה לי מתה מה לי נשחטה חוץ למקומה ולכן מפרש רבינו ז"ל דטובא אשמעינן דאע"ג דקיי"ל בעלמא דחמאת ששחטה לשם חולין דכשרה הכא מעלה עשו בפרה שאם שחטה לשם חולין שאפרה אינה מכפרת, ח' מים חיים ובמאירי כתב שנשחטה שלא כראוי כגון שלא במקומה.

⁴² ויש לתמוה על מ"ש רבינו ואינה מכפרת דהא לא כתיב בה כפרה ואין לומר שמעמו משום דחמאת קרייה רחמנא דהא חמאת ששחטה לשם חולין כשירה כמ"ש בפס"ו מפסולי המוקדשין. וי"ל שמאחר שלא עלתה לבעלים שייך לומר בה אינה מכפרת. ועוד י"ל שרמזו למ"ש בסוף מועד קמן (דף כ"ח) למה נסמכה פרשת פרה וכו' לומר לך מה פרה מכפרת אבל מ"מ קשה מי הכניסו לרבינו לכתוב דבר שלא הוזכר לא בגמרא ולא בתוספתא. ועוד מאי קמ"ל דאינה מכפרת פשיטא ואפשר דמשום דבאידך בבא קאמר תפדה מפני עורה כלומר דאין בה הנאה אלא בעורה בלבד קאמר דהאי אינה מכפרת וכיון שכן אף בשרה מותר בהנאה וצריך עיון. כס"מ שם. ועיין מרה"מ מה שתי.

⁴³ מאירי כאן

⁴⁴ הואיל ונעשית בהכשרה גנאי הוא להוציאה לחולין. מאירי

⁴⁵ ברייתא שם הקדימו חלוקה זו ואכלהו קאי נשחטה ע"ג מערכתה ורבינו אחר אותה לא ידעתי למה ותו דאיכא למשמע מדברי רבינו דבהא אפילו אחר שריפה ע"ג מערכתה תהני בה פדיון וצ"ע: מעשה רקח שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ח. פרה מטמא טומאת אוכלין הואיל והיתה לה שעת הכושר

כבר התבאר במסכת ב"ק דף עז. שי"א⁴⁶ שפרה אדומה, אף על פי שהיא מטמאת המתעסק בה, אם הישב עליה לאכילה צריכין הכשר לטומאה על ידי שפיכת מים, או אחד משאר משקין עליה⁴⁷, כשאר אוכלין, ושתגע בהן טומאה, ואחר כך יטמאו טומאת אוכלין. וי"א⁴⁸ שכיון שסופה לטמא העוסקים בה טומאה חמורה אינה צריכה הכשר ולא נגיעה ממקום אחר אלא הרי טמאה מעצמה.

ט. וכי פודין את הקדשים להאכילן לכלבים

בהמה שגולד בה⁴⁹ אחת מן הטרפיות האוסרות אותה באכילה אסורה לגבי המזבח⁵⁰, ואף על פי שאינה ראויה לקרבן, אין פודין אותה שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, אלא ירעו עד שימותו ויקברו.

⁴⁶ פרה מטמא טומאת אוכלין פרק ג הלכה ג

⁴⁷ דהא דאמר פרה מטמא טומאת אוכלין כתבו התוספות [חולין פא, ב ד"ה פרה] דלא גרסינן 'מיטמאה' דכיון דהיה לה שעת הכושר וכיון שסופו לטמא טומאה חמורה א"צ (לא) הכשר מים ושרץ, זה שיטת רש"י והראב"ד בפ"ג מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה ג'. אבל לדעת הר"מ וכמו שביאר הכסף משנה דלא אמרינן כן אלא בדבר שסופו לטמא טומאה חמורה במגע בלבד, לא פרה אדומה שאין מטמאה חמורה אלא כי אם מעסיקה בלבד, מש"ה בעי הכשר מים ושרץ דווקא ממקום אחר, אתי שפיר 'מיטמאה' דבעי הכשר שרץ ממקום אחר דווקא. ראש יוסף חולין פב. ד"ה ודע

⁴⁸ שיטת הראב"ד ורש"י

⁴⁹ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ב הלכה י

⁵⁰ שם כתב הרי הוא אומר הקריבהו נא לפחתך הירצץ או הישא פניך, ועיין באחרונים בביאור דבריו ואכמ"ל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

